

Co kdyby naše škola stála v Prašíně?

Eliška Homutová

Anotace

Dětská literatura je plná magických míst a měst. Každý si jistě vzpomene na Stínadla, Narnii, Helmův žleb či Prasinky. Děti ale teď milují Prašinu, fiktivní čtvrť Prahy, kterou ve své knize vyobrazil Vojtěch Matocha. V Prašíně nefunguje elektřina ani ostatní vymoženky moderní civilizace, a proto je tak jedinečná, tajemná, magická a strašidelná. V rámci projektového dne mají děti možnost se na chvíli stát součástí příběhu a představit si, jak by jejich město či obec vypadala, kdyby se Prašina rozšířila až k nim. Co všechno by se v jejich okolí změnilo? Jak by se změnil jejich život? Byli by v jejich okolí lidé, kteří by změnu přivítali? Tento projektový den vede k děti k uvědomění si, jakým stylem ovlivňují technologie a modernizace jejich život i tvář měst, a že nešetrným zásahem můžou místa ztratit své jedinečné kouzlo. Děti budou také vedeny k hlubšímu prožitku z knihy, kdy pasáže popisující lokality se stanou hlavním obsahem sdělení, a nejen nastavením kulisy pro vyprávění příběhu.

PROJEKTOVÝ DEN

ČASOVÁ DOTACE: CCA 5 X 45 MINUT

CÍLOVÁ SKUPINA: 2.- 5. TŘÍDA ZŠ

**INSPIRACE: MATOCHA, VOJTĚCH. PRAŠINA. PRAHA: PASEKA, 2018.
ISBN 978-80-7432-910-4.**

MATEMATIKA

Doprava, doleva, doleva a do kopce. Doprava, doleva, doleva a pak do kopce. Nebo doprava a pak do kopce? Zatraceně. Jirka Klimeš otevřel oči a ještě jednou se podíval na mobil. Modrý puntík na mapě stále ukazoval druhou ulici severně od náměstí Míru. Dobře, takže doprava, doleva, doleva a pak nahoru do kopce. Jasná věc. Ale stejně to bude zázrak, jestli nezabloudí. GPS je super věc, ale jenom tady na Vinohradech. Až vyleze nahoru na Prašinu, musí znát cestu nazpaměť, jinak se ztratí. A z Prašiny se nikomu o pomoc nedovolá. Byl konec října, slunce ještě příjemně hřálo, ale už docela slabě, jakoby unaveně. Jirka šel za dědou na Prašinu poprvé sám. Nahlas by to nejspíš nikdy nepřiznal, ale trochu se bál. S mámou chodili za dědou docela často, možná dvakrát do měsíce, ale to bylo něco jiného. Máma cestu znala, na Prašině vyrostla. Odstěhovala se odtamtud až po svatbě. Když šel Jirka s ní, vodila ho tím bludištěm křivolakých uliček, plácků a průchodů se stejnou jistotou, jako kdyby měla přejít z jednoho konce Václaváku na druhý.

TÉMA HODINY: PRAVOLEVÁ ORIENTACE, ZÁKLADY PROGRAMOVÁNÍ

POMŮCKY:

- Velký plán města – reálný, nejlépe s vyznačenou budovou školy/turistická mapa s vyznačenými dominantami.
- Velký plán města, může být i fiktivní ve čtvercové síti (velikost čím větší, tím lepší zážitek, nejlépe tak veliký, aby se do něj vešla dětská noha, ale můžou běhat i panáčkem – Jirkou)
- Beebot, pokud je k dispozici

PRŮBĚH HODINY

a) Úvod a motivace

- Představení knihy. Pozor na děti, které již knihu znají, v účasti jim to nebrání.
- Dětem se přečte úryvek /přečtou si úryvek /pustí audiokniha.

b) Pravolevá orientace

- Děti se posadí kolem velkého plánu města
- Základní opakování orientace v prostoru – pravá/levá/vpředu/vzadu. Hlavně u malých dětí.
- Pamatuje si někdo, jak si to Jirka opakoval? Kam by s takovým zadáním došel od naší školy? Došel by někam?
- Učitel popisuje cestu a děti hádají, kam by došel.
- Cestu vymýšlí i děti – čeho si u toho všímají. Co nám v orientaci často pomáhá? Obchod? Kostel?

c) Základy programování

- Děti pomocí šipek plánují cestu spolužákovi/beebotovi/postavičce Jirky

ČLOVĚK A JEHO SVĚT

O čtvrti jménem Prašina se říkalo leccos, ne všechno byla pravda. Jedno ale bylo jisté: na Prašině nefungovala elektřina. Lampy tu nesvítily, tramvaje nejezdily, rádio nehrálo a hodinky na baterku se zastavily, když se s nimi člověk na Prašinu vydal. Proč? To nikdo nevěděl. Když byl Jirka menší, pozval pražský primátor vědce a univerzitní profesory z celého světa, aby té záhadě přišli na kloub. Důstojní páni měřili, zkoumali a přemýšleli, psali články do odborných časopisů a pořádali v Praze konference. Na nic ale nepřišli. Prašina byla čtvrt' jako každá jiná a elektřina by v ní fungovat měla, jenže zkrátka a dobře nefungovala. Tedy ne že by nefungovala vůbec, to zase ne. Lidé na Prašině žít mohli, někteří tu dokonce bydleli. Když byla bouřka, blýskalo se nad Prašinou vždycky nejvíc. Jako kdyby bouřkové mraky naopak přitahovala. Svítlna ale na hranici Prašiny vždycky zhasla. Krok zpátky a rozsvítla se. Krok do Prašiny a zablikala a zhasla.

TÉMA HODINY: ELEKTRICKÁ ZAŘÍZENÍ

POMŮCKY:

- Kartičky s elektrickým zařízením a jeho mechanickým protějškem

PRŮBĚH HODINY:

a) Úvod a motivace

- Dětem se přečte úryvek/přečtou si úryvek/pustí audiokniha.

b) Elektrická a mechanická zařízení

- Každé dítě dostane jednu kartičku zařízení – najdou k ní protějšek

c) Jak by to vypadalo, kdybych se ráno probudil/a do Prašiny

- Každé dítě sepíše, která elektrická zařízení v průběhu dne použijí
- Vymění si svůj seznam ve dvojici (může to být dvojice z předchozího úkolu 😊) a nahradí zařízení takovými, která by v Prašině fungovala.

Zdánlivě nenahraditelné věci zkusit s dětmi prodiskutovat – je Instagram opravdu nenahraditelný, nebo je jeho „prašinským“ protějškem osobní kontakt? Atd.

d) Bez elektřiny

„Prašina byla domov spousty lidí. Prašina byla místo k životu. Asi jinému životu, než na který jsi zvyklý, Jirko. Ale byl to život, který chtěly tisíce lidí, kteří by se v tom tvém životě necítili dobře. Prašina byl náš tichý, uzavřený svět. Malý svět. Ostatní si klidně mohli vzít celý zbytek Prahy nebo planety a postavit si tam ty své dálnice a kanceláře a obchodáky... My chtěli jenom Prašinu, kterou nám Hanuš Nápravník ponechal, nic víc. Náš kout, ve kterém bychom mohli nerušeně žít...“

- Chtěli byste žít ve světě bez elektřiny? Myslíte si, že si takový názor, jaký má mluvčí na Prašinu může mít i někdo ve vašem okolí? Jezdíte někam,

kde není elektřina? Např. na tábor či chatu? Čím je takový život pro vás dobrodružný/romantický.

e) Environmentální závěr

- Kde se bere elektrická energie, která zařízení použít nemusíme a kde lze energii ušetřit.

ČESKY JAZYK

Ještě v druhé půlce devatenáctého století patřila Prašina mezi nejvýstavnější pražské čtvrti, kolem dvou pahorků mezi dnešním Václavským a Karlovým náměstím se stavěly honosné měšťanské domy, sázely se parky a dláždily silnice. Na konci devatenáctého století se ale všechno změnilo. Čas na Prašíně se jednou provždy zastavil. Zatímco se po celém městě rozsvěcovaly první elektrické lampy, do pohybu se daly první tramvaje a ulice zkřížily první dráty elektrického vedení, Prašina den za dnem ztrácela svou někdejší slávu. Kdo mohl, odstěhoval se jinam a do opuštěných domů se začali stahovat ti, kteří se stranili světa nebo neměli na vybranou: žebráci, zločinci a podivíni. Paláce chátraly, dvory a zahrady zarůstaly plevelem, obchody jeden po druhém krachovaly. Prašina zůstala temná a tichá, nebezpečná, nasáklá příběhy a tajemstvím.

TÉMA HODINY: FORMULOVÁNÍ ARGUMENTU – DISKUZE

POMŮCKY:

- Fotky a informace o místech, která v obci/městě, chátrají
- Fotky a informace o „no-go zónách“ ve městě, v obci

PRŮBĚH HODINY:

a) Úvod a motivace

- Dětem se přečte úryvek /přečtou si úryvek /pustí audiokniha.
- „Prašina patřila mezi nejvýstavnější pražské čtvrti“
 - Kde ve vaší obci/městě je to nejvýstavnější? Proč?

b) Diskuze

skupinová práce na velký papír/ústní diskuze

- Je ve vašem městě/obci místo, které bylo původně krásné, ale teď chátrá? Je špinavé? Co se stalo, že chátrá? Co by místu pomohlo?
- Je ve vašem městě/obci místo, kde se necítíte dobře? Proč? Co je vám tam nepříjemného? Jak by se takové místo dalo změnit?
- Je ve vašem městě/obci místo, kde se necítíte bezpečně?

c) Názory

- Dětem jsou představeny dva názory na Prašinu.
- Který z názorů je komu blízký a proč?

„Prašina je ostudou tohoto města,“ pronesl rozvážně Klement Hrouda, s důrazem na každé slovo, „kterou naši radní odmítají řešit. Existuje jenom jedno skutečné řešení. Já a mí obchodní partneři jsme připraveni odkoupit všechny domy v zasažené oblasti i v Prašíně samotné. Jakmile se podaří shromáždit finanční prostředky, necháme strhnout původní zástavbu a na pahorcích Prašiny založíme veřejný lesopark.“

„Přicházím přímo z jednání bezpečnostní rady....Prašina byla a je nedílnou součástí Prahy a pro město má obrovskou hodnotu. Společenskou i dějinnou. Stále je domovem tisíců lidí, což je skutečnost, na kterou se často zapomíná. Na Prašíně žil a tvořil Franz Kafka, narodili se tu Karel Hynek Mácha nebo Hanuš Nápravník.“

d) Náměty na nápravu

- Ve skupině si děti vyberou jedno místo a sepišou návrh, co by se muselo stát, aby bylo místo méně děsivé/ošklivé

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

TÉMA HODINY: KRESBA TUŠÍ

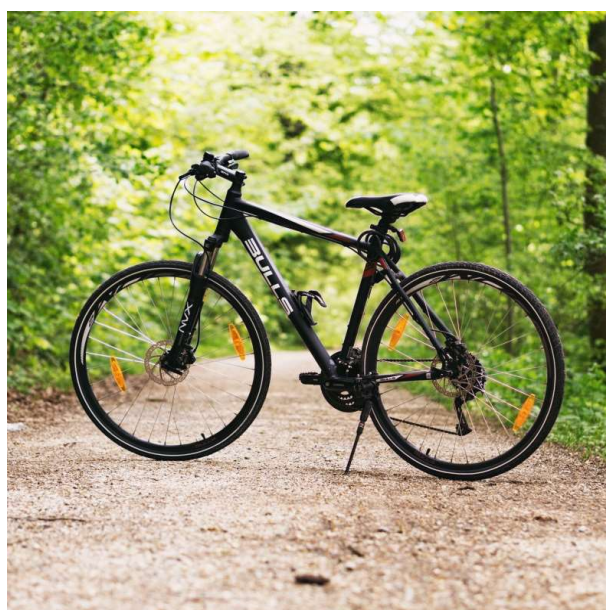
POMŮCKY:

- Tuš/inkoust/fix/tužka
- Pero
- Čtvrtka

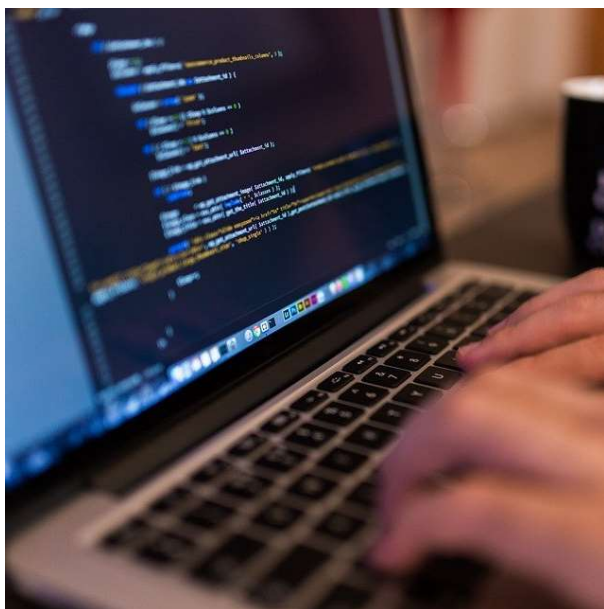
PRŮBĚH HODINY:

- a) Úvod a motivace
- Dětem se přečtou úryvky knihy, které popisují Prašinu
 - Děti mají za úkol si jeden z úryvků vybrat a zachytit atmosféru Prašiny, která je na nich popsána.
- *Domky z černého kamene, dubových trámů a nepálených cihel, tisknouce se jeden k druhému, zprohýbané střechy s úzkými komíny a kulatými podkrovními okénky, kostelní věže s barokními kupolemi, tiché plácky a prastaré, podzimem zbarvené stromy nahlížející do uliček přes kovové ploty zahrad.*
 - *V úrovni druhého podlaží se kolem stěn vinul balkon podpíraný sloupořadím, na balkon vedla dvě točitá schodiště, v každém rohu sálu jedno. Podél stěn se v šeru rýsovaly mohutné dřevěné regály s knihami úhledně srovnanými na policích. Tisíce a tisíce knih, v přízemí i po obvodu balkonu. Místnost příčně protínaly řady lavic a stolů s uličkou uprostřed, na stěně v čele sálu visely obrovské kovové hodiny, ukazovaly půl šesté.*
 - *Ulice, ve které se nacházeli, po třiceti metrech ústila na kruhové náměstí, v jehož středu byl zanedbaný parčík s lavičkou a třemi pokroucenými stromy. Osvětlovala ho jediná plynová lampa. Obludně zvětšené stíny větví se pnuly po šedé fasádě na protější straně náměstí.*

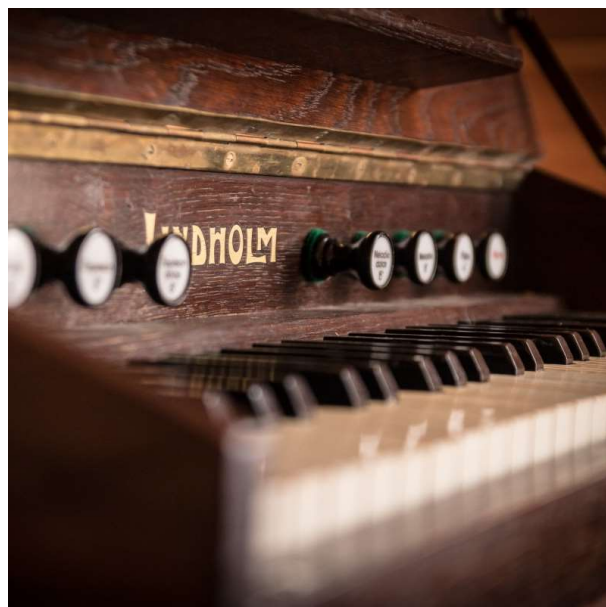
[Sem zadejte text.]

[Sem zadejte text.]

[Sem zadejte text.]

[Sem zadejte text.]

